

تهیه کننده و کارگردانان «خانه ما» از این مستند مسابقه به «صبا» می گویند

سند مردم پژوهی برای آیندگان

شهر بانو جمعه پور

گزارش گفت و گو

خانه ما» عنوان مسابقه تلویزیونی است که پخش فصل هفتم آن به روزهای پایانی رسیده است. در هر فصل از مستند مسابقه «خانه ما» که در قالب جدید «مستند مسابقه» یا واقع نمایش (رنالیتی شو) در یکی از شهرهای ایران تولید می شود، خانواده های پودجه و مأموریت های مشخص باید یک ماه را سپری کنند. در این یک ماه یا چالش ها و برنامه های عادی و گاه غیر مترقبه ای مواجه می شوند که برای همه خانواده های ایرانی آشناست.

حسین افشار :

تغییر برای دوری از تکرار

حسین افشار تهیه کننده مستند مسابقه «خانه ما» است. او درباره این قالب برنامه سازی در تلویزیون می گوید: پیش از ساخت دو مستند مسابقه «فرم لنده» و «خانه ما» مدیران و برنامه سازان درباره تولید رنالیته شو تردید داشتند؛ چون در این قالب تا اندازه ای وارد حریم خصوصی آدم ها می شویم که از نظر عرفی چندان قابل قبول نیست. ما در خانه مستند انقلاب اسلامی با تولید مستند مسابقه «فرمانده» این قالب را تجربه کردیم اما آن فضای هیجان انگیز و ماجراجویانه و ویژگی های خاص خود را داشت در حالی که ما دغدغه سبک زندگی و خانواده را هم داشتیم.

افشار درباره این که آیا زندگی معمولی خانواده ها می تواند برای مخاطبان جذابیت داشته باشد، گفت: در رنالیته شوها، شرکت کنندگان مردم عادی هستند و در صورت لزوم از سلبریتی ها به عنوان مجری یا راوی استفاده می شود. در این قالب، قرار گرفتن مردم عادی در موقعیت هایی که واکنش های طبیعی آنان نشان داده می شود جذابیت دارد، اما سلبریتی ها واکنش خود را کنترل می کنند.

حضور مردم عادی برای ماموریت دارد و تاکنون برای استفاده از سلبریتی ها و سوسه نشده ایم.

او درباره تداوم «خانه ما» در آینده هم گفت: تا زمانی که در افکار سنجی ما مخاطب داشته باشیم و استقبال شود «خانه ما» هم ادامه دارد. ما در هر فصل تغییراتی را بر مبنای آرای مردم ایجاد می کنیم تا دچار تکرار نشویم. ضبط فصل هشتم در مشهد به پایان رسیده است و برای فصل نهم در بندرعباس و پوشهر ثبت نام را شروع کرده ایم و یکی از این دو شهر، گزینه فصل بعدی هستند.

تهیه کننده «خانه ما» درباره فرایند ثبت نام و پذیرش خانواده ها نیز گفت: یکی از معیارهای ما تعداد اعضای خانواده است. خانواده های چهار یا پنج نفره برای ما اولویت دارند. در خانواده های دو یا سه نفره قدرت مانور کمش می باید و از سوی دیگر اداره خانواده های پر جمعیت هم سخت می شود. پس از تماس با خانواده ها از بین متقاضیان، آن هایی که انگیزه بیشتری دارند به مصاحبه دعوت می شوند. شرکت کنندگان نهایی بر مبنای مولفه های شخصیتی و میزان جذابیت و کاریزمایی که دارند، انتخاب می شوند. همکاران ما به خاطر سابقه هشت سال حضور در این برنامه آن قدر خیره شده اند که می توانند ظرفیت خانواده ها را برای حضور در برنامه بسنجند.

افشار، گستر دگی جغرافیایی و پوشش خرده فرهنگ ها را یکی از عوامل تداوم «خانه ما» دانست و افزود: «خانه ما» یک پروژه برای شناخت جامعه ایران در دهه ۹۰ است؛ یعنی یک سند مردم پژوهی، تاریخی-اجتماعی و اقتصادی برای

آیندگان محسوب می شود، چون سایر کارها، داستانی و سریال هستند یا اگر مستند باشند این قدر به لایه های مردم نزدیک نیستند و فرصت نکردند به شهرهای مختلف بروند، اما این مسابقه، فرهنگ های مختلف را بروز و ظهور داده است.

او با انتقاد از زمان پخش این برنامه (پنج شنبه ها ساعت ۲۱) از احتمال تغییر روز و ساعت پخش آن در فصل های بعدی خبر داد.

افشار درباره این که برخی معتقدند مدیریت هزینه با مبالغ در نظر گرفته شده در شرایط کنونی امکان پذیر نیست، گفت: در این برنامه، هزینه های ثابت خانواده مثل مسکن و هزینه مدرسه بچه ها جزو مأموریت های یک ماهه خانواده نیست و فقط هزینه های جاری در یک ماه ملاک است. ما در ابتدا از ۵۰۰ هزار تومان در ماه شروع کردیم و در فصل هشتم که هنوز پخش نشده، این رقم به یک میلیون و ۸۰۰ هزار تومان رسیده است. پس هزینه در نظر گرفته شده، با رشد تورم افزایش یافته است. اگر بخواهیم مداخله کنیم گفت و گو هایی که میان اعضای خانواده صورت گرفته و ضبط شده به هم می خورد. این ها بازیگران مانع هستند و با این پول زندگی می کنند.

تهیه کننده «خانه ما» عنوان کرد: شعار ما در این برنامه این است که درست مصرف کن و لذت ببر. در هر موقعیتی هستی لذت ببر و سعی کن بر شرایط پیروز شوی و نه شرایط بر تو، نق زدن چیزی را تغییر نمی دهد. ما ادعای اصلاح ساختار دولتی و مباحث سیاسی-اقتصادی را نداریم.

احسان عمادی

تجربه تولید با دو کارگردان در یک مستند مسابقه

عمادی درباره همکاری خود با دیگر کارگردان این مجموعه نیز گفت: شاید برای شما جالب باشد که من و آقای کفاش زاده از دو هفته قبل از آغاز ضبط فصل هفتم با هم آشنایی نداشتیم اما خدا را شکر رفاقت بی نظیری بیتیمان ایجاد شد. چه درباره سناریو و چه شکل کار، اختلاف نداشتیم. به لحاظ فنی و محتوایی هم تقسیم کار نداریم. دو گروه تولید داریم که قسمت های سبک را به صورت موازی پیش می برند. صحنه های سنگین را هم به صورت مشترک کار می کنیم. برای این موارد مشورت می کنیم. در اغلب موارد نیازی به حضور دو کارگردان سر ضبط نیست و از قبل روی کلیات توافق می کنیم. اما گاهی رویدادها به شکلی است که یک کارگردان نمی تواند همه دوربین ها را کنترل کند و باید هر دو باشیم چرا که در «خانه ما» سناریوی قطعی وجود ندارد و گاهی اتفاق های پیش بینی نشده مسیر را تغییر می دهد.

عمادی «خانه ما» را اولین برنامه تلویزیونی می داند که در عین جذاب بودن، تصویری واقعی از همکاری ها، اختلاف نظرها، روابط درونی و شادی و غم خانواده ها را به می کند.

امین کفاش زاده

سریال هایی که ما را بدعادت کرده اند

امین کفاش زاده یکی دیگر از کارگردانان مستند مسابقه «خانه ما» است. او که از فصل پنجم به گروه سازنده «خانه ما» اضافه شده است می گوید: سریال های داستانی تلویزیونی مخاطبان را بدعادت کرده اند و معمولاً زندگی واقعی را به آن ها نشان نمی دهند. وقتی مخاطب زندگی خودش را با سریال ها مقایسه می کند تفاوت را احساس می کند اما در رنالیته شو واقعیت زندگی ما بدون تعارف نمایش داده می شود.

کارگردان «خانه ما» درباره وجود سناریو در این برنامه اظهار کرد: این مسابقه هم قواعدی دارد، اما این بازیگران هستند که تعیین می کنند چه می شود. ما نمی دانیم کارمان در هر روز چگونه و به چه شکلی تمام می شود و اگر دخالت

بی موقع داشته باشیم جذابیت آن از بین می رود. البته همین اتفاق های پیش بینی نشده، کار را به لحاظ تولید سخت می کند و روحیه خاصی را می طلبد که در سازندگان وجود دارد.

کفاش زاده میزان درگیر شدن کامل هر خانواده در فرایند تولید را ۱۵ تا ۱۸ روز دانسته و می افزاید: انگیزه بیشتر، اهل رقابت بودن و اولویت قرار دادن مسابقه، ملاک انتخاب خانواده هاست. در ابتدا برای اقربا، قرار گرفتن در مقابل دوربین سخت است ولی وقتی کار جلو می رود دوربین را نمی بینند و راحت تر می شوند.

کفاش زاده «خانه ما» را کاری برای خانواده ها دانست که از نگاه او یک نهاد مقدس است. او می گوید: تولید «خانه ما» صبر زیادی می خواهد و انگیزه حسین افشار برای تولید این کار ستودنی است. او می توانست یک فیلم سینمایی و با حضور چند سلبریتی شهرت و سود بیشتری برده و در دسر کمتری هم داشته باشد اما هر بار برای ساخت هر فصل، از صفر و با آدم های جدید شروع می کند و یک کار حرفه ای می سازد. تولید «خانه ما» برای من لذت بخش است و یک ماه تولید، برایم یک خاطره خوب است.

